

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2019 | Week 21

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4

8075 AC Elspeet

Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: diaken J. Fijan

Zichtweg 3

8075 CN Elspeet

Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 26 mei 2019

09.30 uur ds. D. Breure te Waarder

15.00 uur ds. D.J. Budding

D.V. donderdag 30 mei 2019

09.30 uur ds. M. van Kooten

Collecten

26 mei

1. Kerk

2. Instandhouding predikantsplaats

3. Oranjehof (deurcollecte)

30 mei

1. Kerk

2. Instandhouding predikantsplaats

3. Kerk (deurcollecte)

Van harte aanbevolen

Kinderoppas

26 mei

Mevr. B. Mulder-de Ruiter, Mevr. M. Schuiteman-van de Steeg, Mevr. J. Post-Mulder en Gerrielle van de Steeg

30 mei

Mevr. J. Fijan-Heijkamp, Mevr. W. van de Brug-Huisman, Eline Huisman en Jeanine van Deuveren

Kerkauto

Als u door omstandigheden niet zelf naar de kerk kunt komen en toch graag naar de kerk wilt, dan kunt u gebruik maken van de kerkauto. Wilt u opgehaald en thuisgebracht worden? Neem dan contact op met diaken G. van der Zande telefoonnummer 0620590322

Vrijwillige hulpdienst

De vrijwillige hulpdienst is er voor iedereen in onze kerkelijke gemeente die tijdelijk hulp nodig heeft b.v. door ziekte bij ouderdom of om andere redenen. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien v.d. Brink 492159 of Gretha van het Goor 491380

Kerkradiobusjes

Op D.V. maandagavond 27 mei aanstaande zullen de kerkradiobusjes worden geledigd.

College van kerkrentmeesters

Israël-reis

Op D.V. 3 juni volgend jaar hopen we een reis naar Israël te leiden voor de reisorganisatie Salem. Op 12 juni hopen we dan weer aan te komen in ons land. Tot op heden hebben zich daar negen personen voor aangemeld. Dat moeten er meer worden wil de reis doorgaan. U kunt meer informatie verkrijgen door het bezoeken van de website:

<https://www.salemreizen.nl/elspeet1> en
<https://www.salemreizen.nl/elspeet2>.

Te zijner tijd zal een informatieavond volgen. U kunt zich met vragen en eventueel opgeven ook tot ondergetekende wenden.

Autowasdag Stephanos

D.V. zaterdag 1 juni is er weer de autowasdag t.b.v. St. Stephanos. U kunt uw auto laten wassen en ondertussen genieten van een heerlijk bakje koffie/thee met iets lekkers erbij. Ook kunt u nog even snuffelen bij onze kramen met de mooie fotokaarten en speelgoed. Voor de inwendige mens wordt ook gezorgd. Er is frites, hamburgers en haring. Ook de ijskar staat er weer. Deze dag begint om 9.00 uur tot 14.00 uur en vindt plaats rondom de Hervormde Dorpskerk. We hopen u allen te ontmoeten om zo uw steentje bij te dragen voor onze weeskinderen in Malawi en Zambia.

Werkgroep Stephanos

Bijeenkomsten zorgcentrum Oranjehof

Meditatie

Woensdagmorgen 29 mei is er de meditatie, waarop bezoekers van ons centrum, maar ook anderen hartelijk worden uitgenodigd deze morgen mee te maken. Vanaf 10.00 uur is er inloop, met koffie en thee; het programma begint om 10.30 uur en wordt rond 11.30 uur afgerond.

Broodmaaltijd

Vrijdagmiddag 31 mei is de maandelijkse broodmaaltijd. Deze bijeenkomst begint om 17.30 uur. De kosten bedragen € 5,- per persoon. Opgave vooraf tot uiterlijk woensdag 29 mei.

Heeft u vervoer nodig, belt u dan een dag van te voren naar Oranjehof, tel 0577- 492278.

Willem Lodewijk (slot)

Toen in 1616 de Staten van Holland onder leiding van raadspensionaris Johan van Oldenbarnevelt overgingen tot het recruteren van waardgelders (een ordepolitie om de contra-remonstranten te beteugelen) en het houden van een nationale synode niet in het verschietslag, dreigde er een burgeroorlog. Toen

schakelde Willem Lodewijk zijn neef Maurits in die het hoofd was van het Staatse leger en er een leger van waardgelders tegenover kreeg. Willem Lodewijk schreef: "De godsdienstige geschillen zijn op de hoogste trap; in de eerste vergadering der Staten van Holland zal een finale resolutie worden genomen. Enkele steden en edelen hebben op de jongste vergadering heftig geprotesteerd. Zij willen geen verandering in de religie dulden. Als U. Exc. van uw kant hielp, zou er kans bestaan op succes. Het belang van de Staat eist het en uw belang raadt het u. Blijft U. Exc. zich er geheel buiten houden, dan kan het kwaad ongeneeslijk worden. Door kleinmoedigheid en onverschilligheid in de godsdienst kan Gods toorn komen, zowel over de Staat als over uw eigen persoon. De religie is 't bloed, ja, het hart zelf van deze Staat en het raakt uw eer, als ze wordt verdrukt. U. Exc. neme de stoutheid van dit schrijven goed op, omdat ze voortspruit uit oprechte liefde voor haar en de Vereenigde Gewesten...". Toen Maurits niet reageerde en de spanningen in het land meer en meer toenamen schreef Willem Lodewijk op 17 januari 1617 aan zijn neef: "Ik ben bekommerd. Hij moet wel "stokblind" zijn, die niet ziet, dat op de onderdrukking der Gereformeerde religie het verlies der vrijheid moet volgen. Geve God u toch manlijkheid en wijsheid, om u in uw ambt zó te kwijten, dat religie en vaderland behouden blijven." Hoe Willem Lodewijk persoonlijk over de kwestie dacht blijkt ook heel duidelijk uit een naschrift van een brief aan Maurits eind maart 1617: "Dat Uyttenbogaert (die na Arminius dood de woordvoerder van de remonstranten was) volhoudt, dat zijn godsdienst de Gereformeerde is, daarover laat ik de beslissing aan de Gereformeerde Kerken van geheel Europa. Maar dit is zeker, dat men sedert het begin van de oorlog zulke nieuwigheden in de Nederlanden niet gepreekt heeft en dat al zijn maatregelen moeten strekken tot uitroeiing van de Gereformeerde religie, die men nu veertig jaren verkondigd heeft en die de pilaar geweest is van de Republiek. Men bant haar uit de kerken tegen alle wet en recht en vervolgt hen, die haar belijden, recht tiranniek en met geweld. Zulke daden maken het duidelijk genoeg, dat men het, onder voorwendsel van reformatie, toelegt op de uitroeiing der religie en onderstebovenkering van de Staat, die Uwe Excellentie voor God en voor de wereld verplicht is staande te houden. Het gaat om het behoud van de Staat en van uw eigen persoon!" En op 6 mei: "Als niet besloten wordt door de Staten van Holland, de Gereformeerden vrije godsdienstoefening te vergunnen, houd ik het land voor verloren. U. Exc. zal ge-

dwongen zijn, om met de meerderheid der Provinciën op generale middelen te zinnen, nodig voor het behoud van de Staat. De voorwendfels die ze inbrengen om de Gereformeerden te vervolgen, zijn zó onzinnig, dat men tegen hen behoorde te protesteren als tegen misdadigers, die stout genoeg zijn om de religie te helpen verdrukken, waarop de vrijheid der Geünieëerde Provinciën rust." De menigvuldige aandrang op Maurits baatte. Het was dan ook prins Maurits die in juli 1617 de dienst bijwoonde in de Kloosterkerk te Den Haag die voorheen als opslag diende voor munitie nu tot preekplek werd omgebouwd voor de gereformeerde eredienst. Willem Lodewijks broer Ernst Casimir (de voorvader van onze koning) die in Den Haag verbleef verzocht de Friese stadhouder om naar Den Haag te komen om Maurits met raad en daad terzijde te staan. Aanvankelijk wilde Willem Lodewijk dat niet opdat hij niet een indringer zou genoemd worden in de gewesten die niet onder zijn directe verantwoordelijkheid vielen. Toch bezweek hij voor de herhaalde aanzoeken en trok in oktober 1617 naar de residentiestad en bezocht samen met zijn neef een aantal steden om de noodzaak van een nationale synode te bepleiten. In die tijd herschreef Willem Lodewijk ook een testament dat hij eerder in 1615 had opgesteld. Allereerst vermaakte hij zijn ziel "als zijn hoogste kleinood aan zijn God en Vader." God had zijn ziel "tot genade laten komen en daarna bewaard", en zijn ziel laten "reinigen door 't bloedig offer van zijn lieve Zoon." Willem Lodewijk was verzekerd dat God hem "al zijn zonden vergeven zal en hem door de Heilige Geest, door Wiens krachtige werking wij alle aanvechtingen des duivels kunnen weerstaan, tot in zijn sterfuur nabij wezen zal." Zijn bezittingen in Nassau-Dillenburg vermaakte hij aan zijn broer George. Zijn opvolgers in Duitsland en in de Nederlanden vermaande hij ernstig "om scholen en kerken ten dienste Gods te onderhouden." Hij legateerde duizend gulden aan de academie te Herborn.

Willem Lodewijk bleef ruim twee jaar in Den Haag en leefde intens mee met de synode die in Dordrecht werd gehouden. In november 1619 vertrok hij weer naar Leeuwarden. Daar werd hij op 23 mei 1620 overvallen door een hersenbloeding. Gevolg was dat hij zijn spraak grotendeels kwijtraakte. Johannes Bogerman –die de syode van Dordt had voorgezeten– was bij hem en gaf hem geestelijke bijstand. Willem Lodewijk betuigde: "God zal mij genadig zijn, om Zijns lieven Zoons wil." De prins knapte weer wat op en dicteerde een kleine week later zelfs enkele brieven aan zijn neefs Maurits en Frederik Hendrik. Aan

laatstgenoemde schreef hij als antwoord op een belangstellende brief: "De wens, die gij koestert voor mijn gezondheid is me een blijk der oprechte genegenheid, die ge me altijd hebt bewezen en waarvan ik de herinnering mee in 't graf neem. Ook mijn wens was altijd tot uw welzijn. God vermenigvuldige u Zijn zegeningen, opdat ge meer en meer Hem dienen kunt als een geschikt werktuig voor Zijn eer en 't algemeen welzijn. Dit bid ik uit 't diepst van mijn hart."

Daarna verzwakte Willem Lodewijk meer en meer. Toen Willem Lodewijk vernam dat aartshertog Albert van de Zuidelijke Nederlanden ziek werd naar de bedevaartsplaats Scherpenheuvel trok om aflat te ontvangen voor zijn zonden. Hij lachte een beetje en dankte God dat hij een ander licht ontvangen en een beter fundament in zijn hart gelegd had. Hij hoefde niet naar Scherpenheuvel om troost te bekomen want hij had de enige troost, de Heere Jezus Christus in zijn hart.

Op 31 kwam het einde voor Willem Lodewijks aardse leven. Hij riep de Gedeputeerde Staten en het Hof aan zijn bed. Hij beval hun zijn broer Ernst Casimir, die ook aan het sterfbed stond, als zijn opvolger aan. Voor de laatste keer wees hij hen ernstig op hun plicht de zaken van het land te behartigen. "Toen drukte hij allen de hand, vleide zijn moede hoofd in 't kussen en onder de tranen en zuchten der omstanders sprak hij, uit diepe borst zuchtende, met zwakke stem enige malen: "Heere Jezus, ontferm U mijner!" Volgens getuigenis van prof. Nicolaus Mulerius die als medicus bij het sterfbed aanwezig was, heeft de stadhouder ook nog gezegd: "O Heere, Uw wil geschiede!" Zes weken later werd zijn lichaam bijgezet in de grafkelder van de Grote Kerk te Leeuwarden, waar hij zelf voor zijn geliefde Anna een praalgraf had laten vervaardigen. De Workumse predikant Adam Westermann leidde de rouwdienst. Hij sprak over Klaagliederen 5:14-17: De ouden houden op van de poort, de jongelingen van hun snarenspeel. De vreugde onzes harten houdt op, onze rei is in treurigheid veranderd. De kroon onzes hoofds is afgevalen; o wee nu onzer, dat wij zo gezondigd hebben! Daarom is ons hart mat, om deze dingen zijn onze ogen duister geworden'. In die grafrede noemde Westermann Willem Lodewijk –niet ten onrechte– een getrouw voedsterheer der ware kerk Gods.

De graftombe van hem en zijn vrouw werd in 1795 door de Fransen verwoest. Later is in plaats daarvan een houten monument en een muurschildering in de Jacobijnerkerk aangebracht om de vrome prins en diens vrouw in herinnering te houden. In 1906 werd

voor het paleis van de prins –dat tegenwoordig hotel is- een standbeeld ter nagedachtenis van Willem Lodewijk geplaatst. We zien hem daar afgebeeld in harnas terwijl zijn helm op de Bijbel ligt. De prins kreeg van de Friezen de bijnaam 'Us Heit', dat wil zeggen, 'onze vader'. De nagedachtenis aan deze rechtvaardige zij tot zegen, juist ook in onze tijd van kerkelijke en politieke verwarring.

Bij de diensten

Komende zondagmorgen heb ik geruild met ds. Breure uit Waarder. 's Middags hoop ik in de Hofkerk te Doetinchem voor te gaan. Dan zal ds. Budding het woord hopen te bedienen. Aanvankelijk zou ds. Molenaar uit Lunteren komen maar die moest bij een afscheidsdienst aanwezig zijn. Op Hemelvaartsdag hopen we zelf weer in uw midden te zijn. Zullen we op de Kroningsdag van de Heere Jezus vooral niet vergeten naarstiglijk op te komen?

Ter overdenking

Dr. A. van der Knijff verdedigde op 23 mei zijn dissertatie over Bevindelijk preken. Stelling 15 geef ik graag ter overdenking door: Nergens komt de mens dichterbij zijn bedoeling als schepsel dan in het zingen en bidden van de Psalmen.

de redactie